

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Taubera, soudce Vadima Hlavatého a soudkyně Pavly Klusáčkové v právní věci

žalobce: **Frank Bold Society, z.s.**, IČO: 65341490
sídlem Údolní 567/33, Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**
sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10

za účasti: **PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna SA**
sídlem ul. Węglowa 5, Bełchatów, Polsko
zastoupen obecným zmocněncem Hubertem Schwarzem
sídlem ul. Stanisławowska 47, Wrocław, Polsko

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 2. 2024, č. j. MZP/2024/270/767,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 29. 2. 2024, č. j. MZP/2024/270/767, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení 3 000 Kč.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

III. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu a shrnutí dosavadního průběhu řízení

1. Žalobce podal dne 14. 2. 2022 u žalovaného žádost o poskytnutí informací dle zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZPIfŽP“), ohledně poskytnutí informací vztahujících se k Dohodě mezi vládou České republiky a vládou Polské republiky o spolupráci k řešení vlivů těžební činnosti v povrchovém hnědouhelném dole Turów v Polské republice na území České republiky, publikované pod č. 1/2022 Sb. m. s. (dále jen „Dohoda“). Konkrétně žalobce žádal poskytnout tyto informace:

„1) Všechny podklady a závěry z hodnotící mise české delegace v dole Turów, která měla proběhnout podle čl. 2 odst. 5 písm. a) dohody. Zejména podatel žádá o informace, kdy mise proběhla, kdo se jí za ČR zúčastnil a jaká byla hlavní zjištění ohledně aktuální hloubky těžby, její stávající rozlohy, a zda se těžba i nadále přibližuje k českým hranicím. Zároveň podatel žádá o všechny dokumenty a podklady, které Česká republika v souvislosti s proběhlou hodnotící misí obdržela.

2) Všechny informace o podzemních vodách a podzemní bariéře, které měly být české straně poskytnuty na základě čl. 2 odst. 5 písm. d) dohody, konkrétně:

- *stavební projekt podzemní bariéry zpracovaný v souladu s právními předpisy Polské republiky a informace o metodách použitých k vybudování podzemní bariéry, informace o parametrech podzemní bariéry, včetně specifikace způsobu jejího zajištění a kontroly její účinnosti včetně hydrodynamických zkoušek z jednotlivých testovacích vrtů, koeficientu filtrace, který určuje její propustnost, a plánu údržby pro její provoz,*
- *veškeré dostupné údaje o funkčnosti podzemní bariéry (piezometrů), tj. pasporty monitorovacích vrtů (informace o litologických profilech těchto vrtů a o konstrukci dotčených vrtů, tj. hloubkový profil, ve kterém mají tyto vrty perforaci (otevřenou část výstroje), hloubka těsnění (mezi stvolem vrtu a výstrojí), umístění obsypu) a výsledky monitoringu v časových liniích od ledna 2015 do dubna 2021 z vrtů umístěných podél podzemní bariéry (vrty na její severní a jižní straně, konkrétně HPp-29/49,5, HPp- 27/49, HPp-27/51, HPp-23/53, HPp- 25/50, HPp-25/49, HPp-26/53, HPp-21/53, HPp-23/56, HPp-25/51, HPz-25/58, HPz-31/53bis, HS-350, HSp-60, HSp-68),*
- *informace o posouzení stávající funkčnosti podzemní bariéry a informace o analyzovaných předpokladech pro korekce projektu podzemní bariéry, pokud by byly tyto korekce nezbytné.*
- *podrobné dostupné údaje, včetně seznamu monitorovacích vrtů, jejich umístění a čerpání, o všech odběrech důlní vody z dolu Turów v oblasti jižně od jižního zlomu a v oblasti západně od Bialopolského zlomu od ledna 2015 do dubna 2021 a dostupné informace o*

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

množství vody čerpané od ledna 2015 do dubna 2021 z jižní hydraulické bariéry a v Rówu Rybarzowice.

- *informace o přítoku vody do jižní části dolu Turów v podobě nerozlišených samovolných výronů podzemních vod a povrchových vod, jakož i o velikosti těchto výronů, včetně jejich umístění a nadmořské výšky od ledna 2015 do roku 2020 (poslední dostupné údaje).*

3) jaká je aktuální hloubka těžby, a jaký je rozsah současných těžebních prací, za jehož hranice by se neměla rozšiřovat těžba za splnění podmínek podle čl. 3 odst. 1 dohody?

4) Seznam nezávislých orgánů a institucí, na které se strany budou obracet v případě posuzování přičitatelnosti negativních vlivů na české území dolu Turów ve smyslu čl. 11 odst. 1 dohody.“.

2. Informace pod body 1), 3), a 4) žádosti byly žalobci poskytnuty sdělením žalovaného ze dne 12. 4. 2022.
3. Část informací pod bodem 2) žádosti byla žalobci poskytnuta sdělením žalovaného ze dne 3. 2. 2023. Zbytek informací pod bodem 2) žádosti (konkrétně stavební projekt podzemní bariéry a vyhodnocení její účinnosti, pasporty monitorovacích vrtů včetně jejich umístění, výsledky monitoringu stavu podzemních vod u daných vrtů za období od ledna 2015 do dubna 2021 a informace o všech odběrech důlní vody z dolu Turów a o přítoku vody v podobě nerozlišených samovolných výronů podzemních a povrchových vod – žalobci byly poskytnuty pouze údaje o čerpání důlní vody na jednotlivých místech čerpání a souhrnné informace o přítoku vody do dolu bez bližšího rozlišení na jednotlivé typy přítoků vod a jejich velikost) bylo žalovaným odepřeno nejprve rozhodnutím žalovaného ze dne 12. 4. 2022, které bylo zrušeno v návaznosti na žalobcem podaný rozklad rozhodnutím ministryně životního prostředí ze dne 31. 10. 2022, načež bylo poskytnutí informací opětovně odepřeno rozhodnutím žalovaného ze dne 3. 2. 2023, které bylo opět k rozkladu žalobce zrušeno rozhodnutím ministra životního prostředí ze dne 21. 12. 2023. Konečně odepřel žalovaný poskytnutí uvedených informací rozhodnutím ze dne 29. 2. 2024, jehož zrušení se žalobce domáhá touto žalobou.

II.

Obsah žaloby

4. Žalobce shledal, že žalovaný příliš zužujícím způsobem vyložil výlukou z ochrany obchodního tajemství dle § 8 odst. 4 písm. a) ZPIInfŽP v případě informací týkajících se působení provozní činnosti podnikatele na životní prostředí, jelikož těžba v dole Turów má dopad na stav podzemních vod na českém území. Konkrétně uvedl, že konkrétní parametry podzemní bariéry a její další údržby mají vliv na množství podzemní vody, která v důsledku těžby odteče z českého území, a obdobně, že výsledky monitoringu z kontrolních vrtů podél podzemní bariéry reflektují nepřímé dopady těžební činnosti na stav podzemních vod, a konečně, že informace o všech odběrech důlní vody z dolu Turów i o přítoku vody do jižní části dolu Turów v podobě samovolných nerozlišených výronů podzemních a povrchových vod, mají jasnou vypovídající hodnotu o vlivu těžby a jejího rozšiřování na odtok podzemních vod z českého území.
5. Žalobce dále sdělil, že požadované informace nesplňují kritéria dle § 504 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, jelikož u nich absentuje hledisko

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

konkurenční významnosti. Konkrétně uvedl, že projekt podzemní bariéry není zaměřen na zvýšení efektivity těžby nýbrž na zabránění odtoku podzemních vod z českého území, a proto není možné, aby v případě jeho zpřístupnění došlo ke zvýhodnění konkurence osoby zúčastněné na řízení. Obdobně žalobce neshledal, že by údaje o funkčnosti bariéry a výsledcích monitoringu podzemních vod měly potenciál konkurenčního zvýhodnění jiných těžařských společností, jelikož konkurenční boj je u hnědouhelných elektráren jen omezený z důvodu nevhodnosti hnědého uhlí k dálkové přepravě, a že obdobně není možné přivodit konkurenční výhodu zpřístupněním informací o odběrech a přítoku vody do dolu Turów, protože osoba zúčastněná na řízení je jedinou společností provozující těžbu v dole Turów a k této činnosti má povolení až do roku 2044.

6. Ve vztahu k odepření poskytnutí projektu podzemní bariéry se žalobce rovněž vymezil, že by daný projekt představoval autorské dílo ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, jelikož se nejedná o umělecké či vědecké dílo, v dané věci není splněna podmínka jedinečnosti díla, protože je představitelný vznik projektu podzemní bariéry v obdobném provedení dvěma na sobě nezávislými projektanty, a projekt není odrazem autorovy osobnosti, nýbrž výsledkem technické zdatnosti a dovednosti, resp. projekt je veřejnou listinou, tj. jedná se o úřední dílo, které je dle § 3 písm. a) autorského zákona vyloučeno z ochrany autorského práva.
7. Žalobce se též vymezil proti provedenímu testu proporcionality, který jednak považoval za nadbytečný, jelikož poskytnutí uvedených informací mělo vyplývat již ze ZPInfŽP, jednak obsahově, neboť žalovaný dle žalobce upřednostnil ochranu obchodního tajemství a autorského práva oproti veřejnému zájmu o poskytnutí informací o dopadech těžby na životní prostředí v ČR, čímž měl žalovaný porušit čl. 35 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) i Úmluvu o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí, publikovanou pod č. 124/2004 Sb. m. s. (dále jen „Aarhuská úmluva“), a dodal, že uvedeným normám nevyhovuje poskytnutí pouze vlastního vyhodnocení získaných informací žalovaným.
8. Žalobce závěrem podotkl, že byť žalovaný při odepření poskytnutí vyžádaných informací podpořil mimo jiné čl. 14 odst. 9 Dohody, ta nemá přednost před zákonem, jelikož se nejedná o smlouvu, se kterou vyslovil souhlas Parlament dle čl. 49 Ústavy, tudíž se žalovaný v souladu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2006, č. j. A 2/2003-73, nemůže zbavit povinnosti poskytnout vyžádané informace pouze s odkazem na mezinárodní dohodu, ačkoli by poskytnutí informací mohlo představovat porušení mezinárodního závazku, byť dle žalovaného v tomto případě nelze o porušení mezinárodního závazku hovořit, protože čl. 14 odst. 9 Dohody počítá s ochranou informací pouze v rozsahu, který umožňují vnitrostátní předpisy každé smluvní strany.
9. Na základě výše uvedeného proto žalobce navrhl soudu napadené rozhodnutí zrušit a přikázat žalovanému podle § 14 odst. 5 ZPInfŽP, aby vyžádané informace poskytl.

III.

Vyjádření žalovaného k podané žalobě a další související vyjádření

10. Žalovaný se úvodem vymezil, že by bylo jeho cílem v řízení o poskytnutí vyžádaných informací procesně obstruovat, neboť délka vyřizování věci odpovídala dle žalovaného

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

právní složitosti věci vyvolané vícečetným vrácením věci k dalšímu řízení a související nutnosti vyhodnocovat jiné právní důvody dílčího odepření žádosti. Žalovaný rovněž vyjádřil pochybnost, zda není podaná žaloba nepřípustná z důvodu nepodání rozkladu jakožto řádného opravného prostředku proti napadenému rozhodnutí. Žalovaný dále uvedl, že byla žaloba podána vadně, neboť není jasné, kdo jednal jménem žalobce jakožto právnické osoby, protože žaloba nebyla podepsána osobou ve smyslu § 33 odst. 4 s. ř. s. Žalovaný rovněž uvedl, že užití informačního příkazu v této věci nepřipadá v úvahu, neboť žádost byla podána před účinností zákona č. 241/2022 Sb., který informační příkaz do ZPInfŽP zavedl, a tudíž se na základě přechodného ustanovení v čl. IV novelizačního zákona aplikuje na řízení při vyřizování této žádosti znění ZPInfŽP do 31. 8. 2022.

11. Žalovaný dále k obsahu žaloby uvedl, že odepřená část vyžádaných informací je kryta obchodním tajemstvím osoby zúčastněné na řízení ve smyslu čl. 14 odst. 9 Dohody i ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a rady 2003/4/ES ze dne 28. 1. 2003, o přístupu veřejnosti k informacím a o zrušení směrnice Rady 90/313/EHS, jakož i směrnice Evropského parlamentu i Rady (EU) 2016/943 ze dne 8. 6. 2016, o ochraně nezveřejněného know-how a obchodních informací (obchodního tajemství) před jejich neoprávněným získáním, využitím a zpřístupněním, na podporu čehož odkázal na rozhodnutí polských správních soudů, které poskytnutí totožných informací neaprobovaly z důvodu ochrany obchodního tajemství, neboť vyžádané informace se týkají mimo jiné geologických a hydrologických poměrů ložiska, umístění strategických zařízení dolu, seznamu specifických materiálů a technických prostředků včetně těch, co podléhají patentové ochraně, a další unikátní technologická řešení, jejichž bezplatné rozšíření by mohlo mít ekonomický dopad na osobu zúčastněnou na řízení, a negativní dopady na bezpečnost energetické soustavy v Polsku. Na základě výše uvedeného proto má žalovaný za to, že rozhodl správně, odepřel-li poskytnout část vyžádaných informací z důvodu ochrany obchodního tajemství a uvedl, že zpřístupnění uvedených informací žalobci by mělo za následek hrubé porušení čl. 14 odst. 9 Dohody, zhoršení česko-polských vztahů i nebezpeční odpovědnosti za škody vůči Polsku, jakož i konání v rozporu s výše citovanou směrnicí 2016/943.
12. Žalovaný dále uvedl, že pod vyluku z ochrany obchodního tajemství dle § 8 odst. 4 písm. a) ZPInfŽP spadají pouze přímé provozní vlivy (např. emise), ne jakékoliv informace o provozu podnikatele, načež odkázal na rozsudky zdejšího soudu ze dne 30. 10. 2023, č. j. 9 A 59/2022-75 a ze dne 11. 1. 2021, č. j. 5 A 138/2017-64, i na napadené rozhodnutí. Žalovaný dále rozvedl, že projekt podzemní bariéry nelze považovat za informaci o vlivu na životní prostředí, jelikož její stavba byla zahájena již v roce 2019 a jejím účelem bylo zabránění průniku vody do dolu Turów – případný pozitivní dopad na odtok podzemních vod z ČR je proto dle žalovaného spíše vedlejším efektem podzemní bariéry, přičemž hlavním důvodem bylo zvýšení efektivity těžby. Žalovaný též uvedl, že stavba obdobných podzemních bariér není ve světě výjimkou, tudíž bezplatné zjištění know-how a prostředků jiného subjektu může být ekonomicky významné v rámci tržního prostředí, které dle žalovaného panuje i na trhu s hnědým uhlím.
13. Žalovaný se rovněž vymezil proti tomu, že by jediným faktorem pro stav podzemních vod v obci Uhelná byla funkčnost podzemní bariéry, jelikož tento stav je dle žalovaného ovlivněn též vlastním odběrem v obci a suchem v oblasti. Analogicky žalovaný uvedl, že údaje z monitoringu a údaje o funkčnosti podzemní bariéry nutně nevypovídají o

provozním působení osoby zúčastněné na řízení na životní prostředí v ČR, jelikož do lokality dolu Turów přitéká voda nejen z území ČR, ale též z Německa a Polska, popř. dešťová voda. Žalovaný rovněž uvedl, že poskytl žalobci informace o množství podzemních vod z monitorovacích vrtů na české straně česko-polské monitorovací sítě od roku 2015 do července 2023 k jiné žádosti, čímž byla žalobci poskytnuta informace o životním prostředí. Informace zobrazující všechny jednotlivé přítoky do dolu či informace o umístění jednotlivých zařízení dolu, které navíc nepatří mezi běžně zveřejňované informace a jedná se proto o obchodní tajemství osoby zúčastněné na řízení, žalovaný nepovažuje za relevantní informaci o životním prostředí.

14. Žalovaný se též neztotožnil s žalobcem v tom, že by projekt podzemní bariéry nemohl být autorským dílem, neboť dle žalovaného není nutnou charakteristickou podmínkou, aby se jednalo o umělecké dílo v tradičním významu, nýbrž dle § 2 odst. 1 autorského zákona jsou autorská díla při splnění základních znaků chráněna bez ohledu na jejich účel, rozsah nebo význam. Dále uvedl, že i některá umělecká díla mohou být provedena ve shodném obsahu jinými autory (např. portrét), přičemž v případě projektu podzemní bariéry se jednalo o komplexní technické řešení, který je jedinečný a v přímé souvislosti s tvůrčí činností autora projektu, což žalovaný podpořil rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2019, č. j. 2 As 256/2017-48, a rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 9. 12. 2019, č. j. 6 A 188/2016-28. Žalovaný rovněž považuje žalobcovu interpretaci projektu jakožto úředního díla bez ochrany práva autorského za zavádějící, jelikož daná dokumentace je veřejnou listinou pro účely potvrzení její pravosti a věrohodnosti, přístup k projektové dokumentaci je dle žalovaného nadto omezen dle § 272 až 275 zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů.
15. Žalovaný též uvedl, že provedl řádně test proporcionality, přičemž v kontextu pravidelně zveřejňovaných informací žalovaným, Libereckým krajem a odbornou resortní komisí shledal, že převažuje veřejný zájem na utajení některých vyžádaných informací, které nadto nejsou informacemi o vlivu těžební činnosti na životní prostředí.
16. Žalovaný rovněž uvedl, že právo na včasné a úplné informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů dle čl. 35 odst. 2 Listiny je užší než pojem informace o životním prostředí ve smyslu § 2 písm. a) ZPInfŽP, přičemž všechna omezení uvedeného základního práva v napadeném rozhodnutí mají oporu v ZPInfŽP.
17. Žalovaný na základě výše uvedeného navrhl žalobu jako nedůvodnou zamítnout.
18. Osoba zúčastněná na řízení se vyjádřila, že souhlasí s argumentací žalovaného, a nadto uvedla, že informace spadající pod čl. 8 bod 1. písm. a) až c) a body 2. a 3. Dohody jsou obchodním tajemstvím osoby zúčastněné na řízení, která pro Polsko na základě neveřejné prováděcí smlouvy uskutečňuje některé závazky plynoucí z Dohody, tudíž na základě rozsudku Soudního dvora EU ze dne 23. 11. 2016, sp. zn. C-442/14, dovozuje, že by uvedené informace neměly být zpřístupněny, což osoba zúčastněná na řízení dovozuje rovněž z rozhodnutí polských správních soudů, které v obdobné věci odepřely poskytnutí informací dle Dohody vyžádaných v Polsku.
19. Osoba zúčastněná na řízení považuje za své obchodní tajemství zejména geologické poměry ložiska a jeho hranice, umístění strategických objektů těžebního závodu, hydrogeologické a hydrotechnické údaje, výčet konkrétních materiálů a technických prostředků požívajících

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

patentovou ochranu, unikátní technologická řešení, kterými lze určit způsob provozování těžebního zařízení, včetně investic souvisejících s rozšířením systému hlubokého odvodnění, což vše pro osobu zúčastněnou na řízení představuje ekonomickou hodnotu, kterou by mohli obchodní konkurenti osoby zúčastněné na řízení využít při svých ekonomických rozhodnutích. Osoba zúčastněná na řízení dále považuje projekt podzemní ochranné bariéry za autorské dílo ve smyslu polského práva, kterým je oprávněna disponovat pouze osoba zúčastněná na řízení.

20. Osoba zúčastněná na řízení dále uvedla, že shora uvedené informace nebyly zveřejněny a osoba zúčastněná na řízení přijala nezbytná opatření k zachování jejich důvěrnosti, mimo jiné zabezpečením jejich elektronických kopií pomocí šifrování a omezení jejich přístupu. Uvedené informace byly zpřístupněny v souladu s Dohodou pouze vládě ČR, nikoli třetím osobám. Uvedené informace mají dle osoby zúčastněné na řízení dále strategický význam pro Polskou republiku, a případné jejich zpřístupnění by např. byly umožněny akce destabilizující provoz těžebního závodu Turów. Zpřístupnění informací by rovněž mohlo mít negativní dopad na v Polsku probíhající řízení o kasační stížnosti před Nejvyšším správním soudem, ve kterém vystupuje i Nadace Franka Bolda, tj. subjekt spřízněný s žalobcem, který by mohl být zpřístupněním informací v řízení zvýhodněn.
21. Osoba zúčastněná na řízení rovněž nesouhlasí s žalobcovým výkladem pojmu „provozní činnost“ dle § 8 odst. 4 písm. a) ZPIInfŽP. Dle ní se v kontextu rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 10. 2023, č. j. 9 A 59/2022-75, jedná pouze o přímé provozní vlivy, tj. emise, nebo jiné výstupy a přenosy znečišťujících látek do životního prostředí. Tento výklad dle osoby zúčastněné na řízení rovněž lépe odpovídá tomu, jak obdobnou výjimku formuluje čl. 4 odst. 2 směrnice 2003/4/ES.
22. Osoba zúčastněná na řízení rovněž neshledala, že by vyžádané informace byly ve veřejném zájmu, konkrétně nepovažuje zájem o věc ze strany médií, občanů či ekologického prostředí za dostatečný základ pro uznání existence převažujícího veřejného zájmu na zpřístupnění informací, což doložila odkazem na existující judikaturu polských správních soudů. Osoba zúčastněná na řízení proto není přesvědčena o tom, že by žalobce reprezentoval zájmy celé společnosti. Rovněž nepovažuje zpřístupnění informací za důležité pro veřejný zájem, protože ani případné zpřístupnění informací by nemělo vliv na fungování veřejných struktur a plnění veřejných úkolů.
23. Na základě výše uvedeného proto navrhla osoba zúčastněná na řízení soudu žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

IV.

Posouzení žaloby Městským soudem v Praze

24. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán [§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)], a vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
25. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce i žalovaný s tímto postupem souhlasili, resp. nevyjádřili nesouhlas s rozhodnutím věci bez nařízení jednání. Veškeré podklady a listiny, z nichž soud vycházel a jichž se dovolávaly i procesní strany ve svých podáních, jsou obsaženy ve správním spisu, jímž se dokazování neprovádí (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117, č. 2383/2011 Sb. NSS). Zároveň nebylo navrženo provedení důkazních prostředků, které by nebyly součástí správního spisu předloženého žalovanou.
26. Úvodem se soud zabíral přípustností žaloby. Žalovaný předně uvedl, že byla žaloba podána vadně, neboť nebyla podepsána osobou oprávněnou zastupovat žalobce jakožto právnickou osobu, jelikož v závěru žaloby byl uveden pouze název žalobce. Žalobce je spolkem dle občanského zákoníku, a dle spolkového rejstříku je jeho statutárním orgánem tříčlenný výbor – v praxi tudíž přichází v úvahu zastoupení žalobce členem výboru dle § 164 odst. 1 občanského zákoníku nebo jeho členem (eventuálně zaměstnancem) dle § 166 odst. 1 občanského zákoníku.
27. Žaloba byla odeslána dne 6. 5. 2024 soudu prostřednictvím datové schránky žalobce. Dle § 18 odst. 2 ve spojení s § 8 odst. 3 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů, platí, že je-li procesní úkon učiněn členem statutárního orgánu právnické osoby – či jinou pověřenou osobou – prostřednictvím datové schránky, má stejné účinky jako písemně učiněný podepsaný úkon. Uvedené pověření přitom ve světle stanoviska Nejvyššího soudu ze dne 5. 1. 2017, sp. zn. PlsN 1/2015, platí ve svém rozsahu – nebude-li určitá osoba odlišná od člena statutárního orgánu autorizována v informačním systému datových schránek k odesílání datových zpráv, pak nebude s to činit jménem právnické osoby procesní úkony a *vice versa*. Ve světle citovaného stanoviska Nejvyššího soudu rovněž není v případě podání z datových schránek na místě následný kvalifikovaný autorizační postup, neboť datové schránky jsou kontrolovaným prostředím, kde je bezpečně ověřena autenticita odesílatele, i zabezpečeno, aby zprávy přijímaly a odesílaly mimo členy statutárního orgánu právnické osoby pouze danou právnickou osobou výslovně autorizovaní jedinci. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2015, č. j. 3 Ads 21/2015-44, je přitom povinností každé osoby disponující přístupem do datové schránky dbát na zabezpečení svých přístupových údajů a v případě jejich poskytnutí třetí osobě nese veškerá s tím spojená rizika.
28. V této věci je proto zcela jednoznačně potvrzené, že 6. 5. 2024 byla soudu řádně doručena žaloba od žalobce jakožto právnické osoby. Bylo by nepřipustným formalismem po žalobci vymáhat, aby z čistě formálních důvodů do vlastního textu žaloby doplnil jméno člena statutárního orgánu či jiného zástupce žalobce pověřeného k podání žaloby, a to tím spíše, že žalobce v tomto řízení poskytuje soudu součinnost a uhradil soudní poplatek – nelze

proto nijak presumovat, že by podání žaloby nebylo výsledkem svobodné vůle žalobce jakožto účastníka řízení.

29. Žalovaný dále uvedl, že je žaloba nepřípustná z důvodu nevyčerpání dostupných opravných prostředků. Byť má žalovaný pravdu, že hlavní judikatura ohledně možnosti podání správní žaloby bez využití opravného prostředků v případech tzv. ping-pongu mezi správními orgány vznikla ve vztahu k řízením o žádostech o informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, uvedená judikatura je aplikovatelná nejen na žádosti o informace v režimu zákona o svobodném přístupu k informacím, ale v zásadě v jakékoliv oblasti veřejné správy, dochází-li v rámci správního řízení k procesním obstrukcím. Dle názoru rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 24. 10. 2018, č. j. 7 As 192/2017-35, bod [36], totiž platí „[z]a obvyklých okolností by mělo jedno „kolo“ procesní interakce mezi povinným subjektem a odvolacím orgánem postačit k vyjasnění, zda důvody k odeprání informace jsou dány anebo nikoli“. Tento závěr lze ovšem vztáhnout obecně na správní řízení, v jejichž rámci existuje mezi orgánem prvního stupně a odvolacím orgánem rozpor ohledně relevantních právních otázek – ostatně u otázky, zda jsou či nejsou dány důvody pro odeprání poskytnutí informací, budou zpravidla převažovat úvahy právní nad skutkovými.
30. Ve zde řešené věci je rozhodné, že žalovaný přistoupil před každým vydáním rozhodnutí v prvním stupni k prodloužení lhůty pro vyřízení žádosti dle § 7 odst. 1 ZPInfŽP, a to vždy o 30 dní (konkrétně vyrozuměními ze dne 9. 3. 2022, 14. 12. 2022 a 29. 1. 2024). Jako důvody pro maximální možné prodloužení byly žalovaným uvedeny konzultace mezi jednotlivými útvary žalovaného v případě prvního prodloužení a u obou následných prodloužení nutnost oslovení osoby zúčastněné na řízení s žádostí o vyjádření. Konzultace mezi útvary žalovaného jsou, bez jakéhokoliv bližšího uvedení mimořádných okolností znemožňujících, aby uvedené konzultace byly provedeny v rámci standardní lhůty pro vyřízení žádosti, jako důvod prodloužení lhůty nepřezkoumatelné. Nutnost oslovení osoby zúčastněné na řízení, zejména vyžaduje-li taková komunikace přeshraniční doručování, je důvodem relevantním, ovšem soudu není jakkoli zřejmé, proč by žalovaný potřeboval oslovovat osobu zúčastněnou na řízení opakovaně, zejména když jádrem sporu je posouzení právních otázek, které musely být žalovanému zřejmé již při prvním oslovení osoby zúčastněné na řízení. Pominout rovněž nelze určitou liknavost žalovaného s vyřízením rozkladu – první rozhodnutí o rozkladu bylo vydáno cca po 6 měsících, druhé rozhodnutí o rozkladu bylo vydáno až cca po 10 měsících a ministrem životního prostředí byla v dané věci shledána nečinnost žalovaného opatřením ministra životního prostředí ze dne 12. 10. 2023. Konečně obě rozhodnutí o rozkladu jsou poměrně skoupá v argumentaci k meritu věci, a vždy se víceméně omezila pouze na vypíchnutí jednoho úzce vymezeného právního problému, v jehož důsledku bylo příslušným rozhodnutím o rozkladu prvostupňové rozhodnutí zrušeno a věc vrácena žalovanému jakožto povinnému subjektu k dalšímu řízení, ovšem ani v jednom z uvedených rozhodnutí neposkytl žalovaný jakožto odvolací orgán žalovanému jakožto povinnému subjektu bližší návod, jak má dále v této věci postupovat, aby bylo možné žádost úplně vyřešit bez dalších průtahů. Pokud by žalobce (opětovně) podal rozklad proti napadenému rozhodnutí, rozklad by do značné míry směřoval proti obdobným závěrům žalovaného, které již měly a mohly být dříve ministrem životního prostředí přezkoumány a jejich zákonnost posouzena, což nelze považovat za efektivní postup při vyřizování žádosti.

31. Lze proto uzavřít, že vyčerpání řádných opravných prostředků v této věci by velice důvodně nevedlo k účinné ochraně žalobcových veřejných subjektivních práv, a proto není dán důvod nepřipustnosti žaloby dle § 68 písm. a) s. ř. s.
32. Žaloba je důvodná.
33. Soud při posouzení věci vyšel z následující právní úpravy:
- podle čl. 35 odst. 2 Listiny má každý právo na včasné a úplné informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů,
 - podle § 8 odst. 1 písm. c) a d) ZPInfŽP lze odepřít poskytnutí informací z důvodu ochrany duševního vlastnictví a obchodního tajemství,
 - podle § 8 odst. 2 písm. c) ZPInfŽP lze odepřít zpřístupnění informací týkající se probíhajícího trestního, přestupkového nebo disciplinárního řízení, pokud by její poskytnutí ohrozilo či zmařilo účel řízení, zejména zajištění práva na spravedlivý proces,
 - podle § 8 odst. 4 písm. a) ZPInfŽP není porušením obchodního tajemství, poskytnutí se informace o působení provozní činnosti podnikatele na životní prostředí,
 - podle § 34 odst. 1 autorského zákona není zásahem do autorského práva odůvodněné užití díla pro účely veřejné bezpečnosti, pro soudní nebo správní řízení nebo k jinému úřednímu účelu nebo pro parlamentní jednání a pořízení zápisu o něm,
 - podle § 504 občanského zákoníku tvoří obchodní tajemství konkurenčně významné, určitelné, ocenitelné a v příslušných obchodních kruzích běžně nedostupné skutečnosti, které souvisejí se závodem a jejichž vlastník zajišťuje ve svém zájmu odpovídajícím způsobem jejich utajení,
 - podle čl. 2 odst. 3 písm. b) Aarhuské úmluvy jsou informacemi o životním prostředí mimo jiné informace o *faktorech, které ovlivňují nebo pravděpodobně ovlivní složky životního prostředí uvedené v pododstavci (a), jako jsou např. látky, energie, hluk a radiace, a o činnostech nebo opatřeních, včetně opatření administrativních, smluv, politik, právních předpisů, plánů a programů týkajících se životního prostředí, a o analýze nákladů a přínosů a o jiných ekonomických analýzách a předpokladech, z nichž se vychází při rozhodování v záležitostech životního prostředí,*
 - podle čl. 4 odst. 4 písm. c) Aarhuské úmluvy žádost o informace o životním prostředí lze zamítnout, jestliže by poskytnutí těchto informací nepříznivě ovlivnilo průběh soudního řízení, možnost osob dosáhnout spravedlivého soudního řízení nebo možnost orgánu veřejné správy vést vyšetřování trestného činu nebo činu disciplinární povahy. Přitom důvody pro odmítnutí žádosti uvedené výše budou interpretovány restriktivně, přičemž se bude brát v úvahu zájem veřejnosti, jemuž by zveřejnění sloužilo, a zda se požadované informace vztahují k emisím vypouštěným do životního prostředí.
 - podle čl. 4 odst. 2 směrnice 2003/4/ES mohou členské státy odmítnout žádosti o informace o životním prostředí, pokud by zveřejnění informací mělo nepříznivý vliv na mimo jiné důvěrnost obchodní a průmyslových informací nebo práva k duševnímu vlastnictví. Tyto důvody musí být vykládány restriktivním způsobem

a při vyhodnocení veřejného zájmu v každém jednotlivém případě, a členské státy nemohou rozhodnout o odmítnutí sdělení informací o emisích do životního prostředí,

- podle čl. 8 odst. 1 až 3 Dohody byly poskytnuty České republice mimo jiné následující informace týkající se stavu podzemních vod v oblasti dolu Turów:
 - stavební projekt podzemní bariéry,
 - hrubá data k funkčnosti podzemní bariéry včetně jejich vyhodnocení včetně případných následných korekcí podzemní bariéry,
 - seznam monitorovacích vrtů ke zjišťování stavu podzemních vod včetně informací o jejich umístění,
 - informace o odběrech vod i jejich přítocích do dolu včetně podrobného rozlišení formy a podoby těchto přítoků,
- podle čl. 14 odst. 9 Dohody bude každá smluvní strana *chránit informace, které druhá strana označí jako informace, jejichž zveřejnění by mohlo nepříznivě ovlivnit bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, práva duševního vlastnictví, důvěrnost obchodních nebo průmyslových informací nebo služební tajemství, při předávání těchto informací s plným využitím platných právních předpisů a v rozsahu, který tyto předpisy umožňují.*

34. Mezi stranami je nesporné, že žalobce obdržel od žalovaného informace spadající pod body 1), 3) a 4) žádosti o informace ze dne 14. 2. 2022. Z informací spadajících pod bod 2) žádosti byla žalobci poskytnuta pak pouze část vyžádaných informací týkající se čerpání důlní vody a část informací týkající se přítoku vod do dolu Turów, poskytnutí zbytku informací bylo odepřeno s poukazem na ochranu autorského práva a obchodního tajemství. Ze správního spisu přitom vyplývá, že všechny informace, jejichž poskytnutí bylo žalovaným odepřeno, jsou v souladu s čl. 14 odst. 9 Dohody polskými orgány považovány polskou stranou za důvěrné.
35. Napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, protože z rozhodnutí není patrné, na základě jakých důvodů a skutečností žalovaný upřednostnil u vyžádaných informací ochranu autorského práva a obchodního tajemství nad právem na informace o životním prostředí.
36. Byť by čistě z gramatického znění § 8 odst. 1 ZPInfŽP bylo lze dovodit, že je obchodní tajemství obligatorním důvodem odepření poskytnutí informací krytých obchodním tajemstvím, při eurokonformním výkladu v návaznosti na čl. 4 odst. 2 směrnice 2003/4/ES tomu tak není, protože uvedená směrnice, která je ZPInfŽP transponována, zakládá pouze fakultativní důvod pro neposkytnutí informací v souvislosti s ochranou obchodního tajemství či práv duševního vlastnictví, a ukládá členským státům vykládat tyto důvody pro neposkytnutí informací restriktivně a v každém jednotlivém případě vážit naplnění veřejného zájmu. K reálné fakultativnosti shodně viz Jelínková, J., Tuháček, M. *Zákon o právu na informace o životním prostředí: Praktický komentář*, [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [stav k 1. 7. 2024], komentované ustanovení § 8.
37. Žalovaný proto postupoval správně, pokud přistoupil k provedení testu proporcionality a vážení ochrany autorského práva a obchodního tajemství se zájmem na poskytování

informací o životním prostředí, kterým se zabíral na stranách 11 a 12 napadeného rozhodnutí. Soud se neztotožňuje s přesvědčením žalobce, že u vyžádaných informací není představitelný zásah do autorského práva, protože projekt podzemní bariéry lze minimálně v některých částech považovat za výsledek jedinečné činnosti autora, a tudíž za dílo ve smyslu § 2 odst. 1 autorského zákona. To ovšem neznamená, že by takové případné autorské dílo nebylo možné dále poskytnout k žádosti o informace v návaznosti na úřední licenci dle § 34 písm. a) autorského zákona.

38. Žalovaný v testu proporcionality identifikoval, že se ve zde řešené věci jedná o střet obchodního tajemství s právy duševního vlastnictví s právem na zpřístupnění informací o životním prostředí dle čl. 35 odst. 2 Listiny. Rozsah tohoto základního práva ovšem žalovaný vymezuje příliš úzce. Žalovaný měl uvedené ustanovení vyložit v kontextu čl. 2 odst. 3 písm. b) Aarhuské úmluvy. Ustanovení čl. 35 odst. 2 Listiny je totiž do určité míry neurčité a vyžaduje další výklad – takový výklad přitom musí být v souladu s existující judikaturou proveden v souladu s mezinárodněprávními závazky ČR (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 19. 11. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 14/07, a ze dne 17. 3. 2009, sp. zn. IV. ÚS 2239/07; dále také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 7. 2006, č. j. 1 Ao 1/2006). Jestliže tedy je dle čl. 2 odst. 3 písm. b) Aarhuské úmluvy třeba považovat za informace o životním prostředí rovněž jakékoliv faktory, které ovlivňují, či pravděpodobně ovlivní stav složek životního prostředí [mezi které dle čl. 2 odst. 3 písm. a) Aarhuské úmluvy spadá mimo jiné i stav vod], pak není zužující výklad čl. 35 odst. 2 Listiny na místě.
39. Obdobně nemístně žalovaný zužuje výjimku z aplikace obchodního tajemství dle § 8 odst. 4 písm. a) ZPIInfŽP pouze na informace o přímých emisích. Uvedené ustanovení hovoří o *působení provozní činnosti* – tento pojem sice byl skutečně v žalovaném identifikované judikatuře (konkrétně se jedná o rozsudky zdejšího soudu ze dne 30. 10. 2023, č. j. 9 A 59/2022-75a ze dne 11. 1. 2021, č. j. 5 A 138/2017-64) uveden především v souvislosti s přímými hospodářskými emisemi (hluk, prach, světlo, vibrace, pachy atd.), ovšem ani jedno uvedené rozhodnutí jednak nevyloučilo, že by právně relevantní provozní činností dle předmětného ustanovení nemohly být i jiné dopady provozní činnosti než uvedené formy přímých emisí, jednak v uvedených řízeních byla jiná povaha vyžádaných informací – v daných řízeních se jednalo o poskytnutí dokumentace projektu zajištění sdruženého plnění povinnosti zpětného odběru a využití odpadu z obalů, což samo o sobě není informací mající vliv na složky životního prostředí – tím by byly až informace týkající se vyhodnocení konkrétních dopadů projektu tam, kde byl projekt realizován. Vztaheno analogicky na toto řízení by bylo lze pochybovat o tom, zda samotný projekt podzemní bariéry spadá do působnosti § 8 odst. 4 písm. a) ZPIInfŽP, ovšem zcela nepochybně do působnosti uvedeného ustanovení spadají informace týkající se vyhodnocení efektivity citované podzemní bariéry, protože uvedená bariéra může mít nepřímý vliv na stav podzemních vod v ČR – přímý vliv na stav podzemních vod pak má provozní činnost osoby zúčastněné na řízení. Není přitom rozhodné, s jakým účelem původně podzemní bariéra vznikla (tj. tvrzená ochrana dolu před vnikáním vody), protože pokud má dnes podzemní bariéra faktické dopady na ochranu jedné ze složek životního prostředí, a nadto je s tímto účinkem rovněž spojována v Dohodě, pak je irelevantní, že bariéra původně nevznikla za tímto deklarovaným účelem. Souvislost s působením provozní činnosti osoby zúčastněné na řízení mají i informace o stavu hladin podzemních vod v monitorovacích vrtech, informace o jižních přítocích a informace o odběrech důlní vody a množství čerpané vody v konkrétním období z konkrétní lokality,

jelikož přispívají k vytvoření uceleného obrazu (ač jistě mohou existovat i další faktory jako např. přítok vod z okolních států či dešťových vod), jaký vliv může mít provozní činnost na hladinu podzemních vod v daném lokalitě.

40. Na uvedeném přitom nemění nic, že čl. 4 odst. 2 směrnice 2003/4/ES hovoří o nemožnosti odepření informací emisích do životního prostředí, protože uvedená evropská norma představuje minimální standard a český zákonodárce není uvedenou směrnicí omezen zakotvit právo na informace ve větší šíři, a dále by uvedený zužující výklad byl v rozporu s citovaným ustanovením Aarhuské úmluvy.
41. Pokud se tudíž žalovaný omezil na konstatování, že zde řešené dopady činnosti osoby zúčastněné na řízení nemají charakter emisí vyzařovaných osobou zúčastněnou na řízení do prostoru, a tudíž se nejedná o skutečnosti kryté výjimkou dle § 8 odst. 4 písm. a) ZPInfŽP, pak se jednalo o výklad nezohledňující mezinárodní závazky ČR, tj. nemístně zužující, protože žalovaný má povinnost uvedeně ustanovení vykládat v souladu s Aarhuskou úmluvou, mimoto ale takový výklad ani neodpovídá úmyslu zákonodárce, protože v důvodové zprávě se výslovně hovoří o tom, že do uvedené výjimky spadají *emise nebo jiné působení provozní činnosti podnikatele na životní prostředí*. I český zákonodárce proto počítal s širším záběrem citované normy, než pouze na emise či obdobné projevy provozní činnosti na životní prostředí. Interpretace žalovaného by rovněž měla za následek podstatné zúžení okruhu situací, na které by dopadl § 8 odst. 4 písm. a) ZPInfŽP, resp. zvýhodnění určitých typů podnikatelských provozů na ty, jejichž dopady na životní prostředí nespočívají v přímém vypouštění určitých látek či vyluzování jevů do prostoru, což ale není interpretace vyhovující Aarhuské úmluvě či smyslu a účelu ZPInfŽP. V této věci proto lze shrnout, že případné namítané působení osoby zúčastněné na řízení na úbytek vod lze považovat za dopad provozní činnosti dle § 8 odst. 4 písm. a) ZPInfŽP. V této souvislosti se soud neztotožnil s argumentací žalobce, že by v návaznosti na citované ustanovení nebylo *a priori* možné zasáhnout do obchodního tajemství osoby zúčastněné na řízení, a připomíná, že i kdyby na všechny vyžádané informace bylo uvedené ustanovení aplikovatelné, pak je v kontextu rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 17. 8. 2017, č. j. 15 A 48/2015-71 (obdobně také rozsudek Soudního dvora EU ze dne 16. 12. 2010 ve věci C-266/09) nutné provést test proporcionality a vyhodnotit, zda by poskytnutí vyžádaných informací nemístně nezasáhlo do jiných právem chráněných zájmů.
42. Žalovaný následně po identifikaci chráněných zájmů stručně uvedl základní kroky testu proporcionality, a pak dospěl k závěru, že v zájmu vyhovění ochraně práv duševního vlastnictví a obchodního tajemství je nutné trvat na zachování důvěrnosti informací, protože neexistuje šetrnější způsob ochrany citovaných práv osoby zúčastněné na řízení. Následně se žalovaný odkázal na povinnost mlčenlivosti dle čl. 14 odst. 9 Dohody, uvedl, že vyžádané informace jsou kryty obchodním tajemstvím a autorským právem, a stručně rozvedl důvody tohoto závěru, načež shrnul důvody politického charakteru, proč není vhodné vyžádané informace poskytnout (že by polská strana přestala poskytovat ČR nadále informace, usilovala o předčasné ukončení Dohody, dále že ČR pečlivě vyhodnocuje všechny vyžádané informace a ty poskytuje veřejnosti v dále zpracované podobě).
43. Takto provedený test proporcionality je ovšem vadný a neodpovídající kritériím kladeným na test proporcionality. Žalovaný měl prvně provést test ne z perspektivy ochrany práva duševního vlastnictví a obchodního tajemství, nýbrž jednotlivé kroky testu vztahovat

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

k žalobcově právu na informace o životním prostředí, ve kterém pak práva duševního vlastnictví a obchodní tajemství vystupují ve třetím kroku testu proporcionality, tj. při poměřování s jinými kolidujícími zájmy. Důvodem tohoto postupu je, že řečený žalobcův návrh na vydání informací představuje z hlediska změny právních vztahů pozitivní krok, protože v současnosti jím vyžádané informace nebyly zpřístupněné třetím osobám – nedává proto smysl zvolit si za výchozí bod pro test proporcionality právo, které představuje udržení momentálně panujícího *status quo*, protože v takovém případě nelze *lege artis* provést první dva kroky testu proporcionality (je-li test vykonán z pohledu práva usilujícího o negativní rozhodnutí, pak není k čemu vztahovat zvažovanou vhodnost a potřebnost).

44. Žalovaný se dále omezil pouze na paušální závěr, že vyžádané informace jsou kryté obchodním tajemstvím či autorským právem. Jak vyplývá z nálezu Ústavního soudu ze dne 23. 3. 2017, sp. zn. IV. ÚS 3208/16, při střetu práva na informace s ochranou práv duševního vlastnictví je nutné, aby se správní orgány nesmířily s paušálním konstatováním, že je vyžádaná množina informací chráněna autorským právem, nýbrž zkoumat v každé jednotlivé věci nezbytnost omezení práva na informace. Byť se uvedený náleží týká poskytování informací v režimu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, jeho závěry jsou aplikovatelné též na žádosti o informace dle ZPInfŽP, jelikož v režimu ZPInfŽP jsou uskutečňovány obdobné zájmy jako v případě zákona č. 106/1999 Sb., i vnitřní struktura a logika postupu při vyřizování žádostí o informace dle obou zákonů podobná. Obdobně je citovaný náleží *mutatis mutandis* aplikovatelný při konfliktu práva na ochranu obchodního tajemství či průmyslových práv s právem na poskytnutí informací (o životním prostředí).
45. Jinými slovy je tudíž v kontextu citovaného náleží Ústavního soudu nutné, aby žalovaný v případě žádosti o informace, která sestává z uceleného komplexu dílčích informací, individuálně vyhodnotil zákonné důvody pro odepření poskytnutí informací ve vztahu k těmto dílčím informacím, a případně odepřel poskytnutí toliko některých dílčích informací (a pokud by se nacházely informace v jednom nosiči je z něj odstranil či částečně znečitelnil). Jinými slovy, žalovaný měl u vyžádaných informací pečlivě vyhodnotit, v jakém rozsahu je případný vyžádaný dokument možné žadateli zpřístupnit, a to tak, aby bylo možné maximálně vyhovět jak právu žadatele na poskytnutí informací o životním prostředí, tak dalším právem chráněným zájmům (práva duševního vlastnictví, obchodní tajemství atd.).
46. Uvedené ovšem žalovaný neprovedl – žalovaný se vyžádanými informacemi nezabýval obsahově, ale posuzoval je pouze ve svém celku bez bližšího rozboru, u kterých dílčích informací z komplexu vyžádaných informací případně převáží jiný právem chráněný zájem (zde konkrétně autorské právo a obchodní tajemství), a hlavně proč by takový zájem měl převážet. V souvislosti s ochranou obchodního tajemství napadené rozhodnutí rovněž nedostatečně odůvodňuje splnění kritérií dle § 504 občanského zákoníku, jejichž splnění musí zřetelně prokázat ten, kdo tvrdí zásah do obchodního tajemství (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 7. 2024, č. j. 5 As 108/2023-53). Žalovaný pouze povrchně uzavřel, že jsou uvedené informace běžně nedostupné a hospodářsky významné – uvedené vyhodnocení ale měl provést individuálně ve vztahu k vyžádaným dílčím informacím, protože je jednak představitelné, že u některých dílčích informací převáží zájem na poskytnutí informací, jednak je představitelné, že poskytnutí některých informací nebude

zasahovat do citovaných třetích právem chráněných zájmů, pokud nedojde současně k poskytnutí některých jiných vyžádaných informací. Rovněž bylo ze strany žalovaného jen povrchně odůvodněno, jakou formou by bylo poskytnutí informací o podzemní bariéře a její účinnosti ocenitelné a hospodářsky významné pro osobu zúčastněnou na řízení – ze spisu není zřejmé, že by osoba zúčastněná na řízení uvedený projekt podzemní bariéry dále hospodářsky využívala tak, že by ho např. nabízela dalším soutěžitelům na trhu. Konkurenční významnost byla žalovaným také víceméně bez dalšího presumována, resp. dovozována z obecných nekonkrétních tvrzení (která jsou sama o sobě nepřezkoumatelná).

47. Soud pro úplnost dodává, že je nadbytečné, aby byly součástí testu proporcionality výše shrnuté důvody politického charakteru. Čl. 14 odst. 9 Dohody jednak kalkuluje s tím, že ochrana a další zpřístupňování třetím osobám dle Dohody předaných informací bude probíhat dle možností daných právními předpisy. Dohoda sama o sobě dále není mezinárodní smlouvou ve smyslu čl. 10 Ústavy, protože s ní nevyjádřil Parlament České republiky souhlas, a proto nemá aplikační přednost před českými zákony a dalšími právními předpisy. Žalovaný by uvedenou smlouvu mohl aplikovat pouze v rovině přizpůsobení svého správního uvážení, které ovšem ve zde řečené věci nemá – poskytnutí vyžádaných informací není totiž ve volné gesci žalovaného, nýbrž provede-li žalovaný adekvátně test proporcionality, pak z výsledku testu vyplyne buď povinnost poskytnout (dílčí) informace, nebo naopak povinnost poskytnutí (dílčích) informací odepřít, a to v obou případech bez vlastní volní úvahy žalovaného. Skutečnost, že dle citovaného ustanovení Dohody, je třeba informace chránit, by neměla mít přímý vliv na rozhodování žalovaného. Mimoto dané ustanovení obsahuje, že se ochrana informací musí pohybovat v rámci existujících právních předpisů – lze proto důvodně pochybovat, zda by poskytnutí informací v souladu s ZPInfŽP bylo možno považovat za porušení Dohody, jakkoliv žalovaný naznačuje opak.
48. K dalším žalovaným uvedeným argumentům politického charakteru jako je např. obava z předčasného ukončení Dohody z polské strany či ukončení poskytování dalších informací české straně, soud uvádí, že se jedná o připomínky v právním státě irelevantní – pokud měla vláda zájem na silnější ochraně informací předaných ČR dle Dohody, pak měly být buď předmětné informace předány způsobem, který by zajistil jejich utajení dle českého právního řádu (např. v režimu utajení dle zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů), nebo Dohodu přijmout způsobem, aby byla aplikace některých českých právních předpisů vyloučena (tj. postupem dle čl. 10 Ústavy). Bylo by v rozporu s principem zákonnosti, pokud by žalovaný či soud pominul existující právní normy s poukazem na to, že se jejich aplikace v daném jednotlivém případě z jakéhokoliv mimoprávního důvodu nehodí.
49. K odkazu žalovaného a osoby zúčastněné na řízení na rozhodování polských správních soudů k analogicky podaným žádostem v Polsku soud uvádí, že tento odkaz je rovněž irelevantní. Soud v této věci aplikuje český právní řád, jelikož neexistuje právní norma, která by jeho aplikovatelnost v této věci vyloučila. Pro posouzení toho, zda lze vyžádané informace poskytnout, proto není rozhodné, jakým způsobem v analogické věci rozhodly polské soudy, zejména s přihlédnutím k tomu, že poskytování informací o životním prostředí dle směrnice 2003/4/ES ponechává členským státům určitou míru volnosti při stanovení mezí práva na informace o životním prostředí. Polské právní normy a polská rozhodovací praxe proto není skutečností významnou pro rozhodování soudu v této věci.

50. K připomínce osoby zúčastněné na řízení ohledně možného ohrožení rovnosti účastníků soudního řízení u polských soudů, byly-li by vyžádané informace zpřístupněny žalobci, lze uvést, že podle § 8 odst. 2 písm. d) ZPInfŽP lze za určitých podmínek odepřít poskytnutí informací týkající se mimo jiné probíhajícího soudního řízení. Toto ustanovení se svou podstatou do značné míry překrývá s čl. 4 odst. 4 písm. c) Aarhuské úmluvy a čl. 4 odst. 2 písm. c) směrnice 2003/4/ES a je třeba jej vykládat v jejich kontextu. V obou zmíněných předpisech se přitom uvádí, že (mimo jiné) i tento důvod odmítnutí žádosti o informace je třeba vykládat restriktivně při zohlednění zájmu veřejnosti na zveřejnění předmětné informace. Vzhledem k tomuto kontextu se soud ztotožňuje se závěrem komentářové literatury, že „v komentovaném zákoně není na rozdíl od zákona o svobodném přístupu k informacím uvedeno, že musí jít o informace vytvořené nebo získané v přímé souvislosti se soudním, rozhodčím, správním nebo obdobným řízením, Vzhledem k nutnosti vykládat všechny důvody odepření zpřístupnění informace restriktivním způsobem a v každém konkrétním případě zvažovat, zda veřejný zájem na poskytnutí informace nepřevažuje nad zájmem, kterému slouží odmítnutí (zde tedy zajištění rovnosti účastníků řízení), by zmíněný rozdíl podle našeho názoru neměl vést k aplikaci širší, než u obdobného důvodu v zák. o svobodném přístupu k informacím“ (Jelínková, J., Tuháček, M. *Zákon o právu na informace o životním prostředí: Praktický komentář*, [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [stav k 1. 7. 2024], komentované ustanovení § 8). K aplikaci předmětného důvodu pro odepření informace nepostačí obecný odkaz osoby zúčastněné na řízení na existenci soudního řízení, v němž by mohly být požadované informace použity. Opačný přístup by představoval jeho nepřipustně široký výklad. K oprávněnosti užití daného důvodu je nutno dovodit přímou souvislost požadovaných informací s procesními postupy souvisejícími s konkrétním řízením, přičemž tyto okolnosti by zároveň musely vést k ohrožení rovnosti účastníků řízení a potažmo spravedlnosti v rámci řízení (jakákoli věcná souvislost informací s vedeným řízením sama o sobě nepostačuje).
51. V kontextu výše uvedených vad provedeného testu proporcionality je proto napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, protože z napadeného rozhodnutí nejsou dostatečně zřejmé závěry, na jejichž základě žalovaný ve věci rozhodl.
52. Žalobcově návrhu na vydání tzv. informačního příkazu soud nevyhověl, protože žalovaný správně uzavřel, že na toto řízení v důsledku přechodného ustanovení v čl. IV zákona č. 241/2022 Sb. aplikuje ZPInfŽP v předchozím (dosavadním) znění. Jelikož soud vycházel ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), musel soud vycházet ze znění ZPInfŽP účinného do 31. 8. 2022, ve kterém nebyl soudní informační příkaz obsažen.

V.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

53. Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. zrušil z důvodu nepřezkoumatelnosti a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.).
54. Právním názorem, který soud vyslovil v tomto rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). V dalším řízení proto žalovaný provede přezkoumatelným způsobem test proporcionality k dosud neposkytnutým informacím. Tento test žalovaný

vykoná v souladu s nálezem Ústavního soudu ze dne 23. 3. 2017, sp. zn. IV. ÚS 3208/16, tj. provede test proporcionality ve vztahu k dílčím částem vyžádaných komplexů informací a přesvědčivě odůvodní, u kterých dílčích informací převážilo právo na informace a u kterých informací převážila ochrana autorského práva nebo obchodního tajemství (či jiný zákonný důvod pro odepření poskytnutí informace). U toho zohlední, že § 8 odst. 4 písm. a) ZPIInfŽP je aplikovatelný nejen na emise, ale také jiné působení provozní činnosti, mezi což lze řadit i provozní působení mající za následek úbytek podzemních vod.

55. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měl plný úspěch žalobce, tudíž výše nákladů řízení o žalobě se sestává ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 3 000 Kč za podanou žalobu.
56. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť jí nebyla soudem uložena žádná povinnost, v souvislosti s níž by jí vznikly náklady (§ 60 odst. 5 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 27. března 2025

Milan Tauber v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.